

(PLECS)

D'HISTÒRIA LOCAL

138

Directors: Ramon Arnabat,
Josep Santesteban
Compaginació: Natàlia Bascónes
Disseny: Canseixants
Tria de novel·la: Pineda Vaquer
Dipòsit legal: B. 47.520-76
ISSN 1130-3150

R. Vallverdú i Martí

El carlisme català durant la Segona República Espanyola (1931-1936).

Anàlisi d'una política estructural

Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2008, 367 p., 25 €. Biblioteca Abat Oliba

A hores d'ara, a Catalunya disposem d'una historiografia abundant i qualificada sobre el carlisme català durant el segle XIX, o bé sobre la seva participació en la Guerra Civil espanyola. En canvi, coneixem ben poc l'actuació política del carlisme durant el primer terç del segle XX a Catalunya. Sortosament, treballs com el de Robert Vallverdú sobre el carlisme durant la Segona República –que l'any 2006 obtingué el Premi Andreu Nin concedit per l'Ajuntament del Vendrell– ajuden a reduir aquest dèficit historiogràfic.

Un dels principals valors d'aquest llibre és que posa a disposició dels lectors un seguit d'informacions i dades inèdites, localitzades en una acurada recerca arxivística i oral arreu del país. Les teoritzacions i les reflexions que es fan al llarg de l'obra es fonamenten sempre en una bona base documental, d'hemeroteca i oral.

El llibre s'estructura en diverses parts, començant per l'anàlisi de la situació del carlisme durant la dictadura de Primo de Rivera, i seguint per la seva posició contrària a l'estatut d'autonomia. Els carlins catalans, tal com assenyala Vallverdú, s'adonaren aviat que per aconseguir resultats en la seva batalla contra la República els calia un lideratge que unifiqués les diverses tendències, cosa que aconseguiren amb el pretendent Alfons Carles, i una xarxa de sociabilitat estesa arreu del territori. Segons explica Vallverdú, la Comunió Tradicionalista de Catalunya anà guanyant suport i el 1934 gaudia d'un important gruix d'afiliats i cercles. El progressiu escorament ultradretà dels carlins els portà a posicions colpistes i a l'augment progressiu del nombre de requetès.

Més discutible sembla l'afirmació d'heterogeneïtat de la base social del carlisme que fa l'autor. Les dades que ens ofereix el llibre s'orienten més a un predomini de sectors de classe mitjana que no pas a l'heterogeneïtat social. En qualsevol cas, estem davant d'una obra fonamental per entendre la vida política a la Catalunya autònoma i republicana, i els preparatius del cop d'estat militar.

RAMON ARNABAT MATA. Universitat Rovira i Virgili